

CESTA VZDUCHU

3. STUPEŇ SKAUTSKÉ STEZKY JUNÁK

SVĚTEM STEZKY PROCHÁZÍM JAKO TATO POSTAVA:

Kamenný chodník stoupal po úbočí hory. Ostrý vítr se opíral do všech, kdo vystupovali nahoru, a činil výstup mimořádně obtížným. Zastavili se v místě, kde stezka vedla přes propadlou dřevěnou lávku. Byla před nimi úzká, ale hluboká průrva. Přeskočení chybějícího místa vyžadovalo velkou odvahu. Všem se honilo hlavou, kdo půjde jako první.

ZDE JE MÍSTO
NA NALEPENÍ
OBRÁZKU TVÉ
POSTAVY

VYDÁVÁM SE NA CESTU VZDUCHU

✚ JMÉNO

✚ PŘEZDÍVKA

✚ DRUŽINA

✚ ODDÍL / MĚSTO

✚ TELEFON

✚ E-MAIL

✚ MOJE DALŠÍ KONTAKTY

✚ OSOBNÍ ZNAČKA:

✚ NA CESTU VZDUCHU
JSEM VYLETĚL DNE

VÍTEJ V DOBRODRUŽNÉM SVĚTĚ

Vstupuješ do neznámého světa plného dobrodružství. Můžeš zde zažít mnoho příběhů, o jakých se ti ani nezdálo. Vydáš se na cestu jako jedna z postav, kterou si za chvíli zvolíš. Na své cestě, která povede jedním z živlů tohoto světa, potkáš mnoho dalších postav a tvorů. Někteří z nich ti nebudou nakloněni a možná budou i nebezpeční, ale někteří se mohou naopak stát tvými pomocníky. Aby sis jejich pomoc zasloužil/a, budeš muset urazit kus cesty a zlepšit se ve svých dovednostech a schopnostech.

Na následující stránce si zvol jednu z postav. Můžeš si vybrat i z postav ostatních stupňů, z oddílové nabídky nebo vytvořit postavu vlastní. Obrázek postavy si nalep do vyznačeného místa na první dvoustraně tohoto sešitku. Postavu si můžeš změnit při získání pomocníka, při zahájení nového stupně nebo jindy podle rozhodnutí oddílu. Pomocníka, jehož získání ti pomůže ve skautské karetní hře Sacculus, získáš za splnění všech bodů jedné oblasti této stezky (např. Co umím a znám). Obrázky pomocníků nalezněš na konci tohoto sešitku (str. 82–83).

VYBER SI SVOJI POSTAVU

Dobrodružným světem můžeš procházet jako jedna z postav tohoto světa. Zde ve stezce máš na výběr několik z nich, nicméně můžeš postavy převzít i odjinud. Můžeš použít postavy z jiných stupňů, postavy, které vydá tvůj oddíl, nebo si můžeš přímo nějakou postavu sám/a nakreslit nebo jinde získat.

POPIS POSTAV, KTERÉ JSOU NA VÝBĚR

AMAZONKA

Amazonka je hrdá a nezávislá. Nejraději cestuje sama, ale občas se přidá k nějaké družině a putuje s nimi za společným cílem. Je mrštná a obratná, dokáže projít hustým lesem, aniž by zlomila jedinou větvičku. Šplhání po stromech je pro ni stejně přirozené jako chůze po zemi.

Příroda je prostě jejím domovem.

KRÁLOVNA

Laskavá a vznešená královna. Je oporou krále, ale také důležitou součástí života v království. Stará se o to, na co její manžel nemá čas, ale co je neméně důležité. Věnuje se péči o sirotky, pomáhá chudákům a vždy je připravena pomáhat všem, kteří jinde nemají zastání.

RYTÍŘ

Statečný a čestný válečník. Je členem rytířského řádu, kde získal nejen bojové schopnosti, ale přijal také etický kodex, který bez výhrad dodržuje. Pokud pozvedne meč, je to jen tehdy, když brání slabé a nevinné proti lidem, kteří by jim chtěli ublížit. Čest je pro něj víc než jeho život a nikdy se svému poslání nezpronevěří.

POUTNÍK

Žádná cesta pro něho není zbytečná, každé putování mu přináší spoustu nových znalostí a zážitků. Poutník se netoulá bez cíle, ale má krásné poslání: navštěvuje a poznává země a lidi v nich.

Chce se seznámit s největšími výtvoři lidstva a získat každou vědomost, kterou získat lze.

RYTÍŘ

POUTNÍK

PŘEHLED OBLASTÍ A BODŮ STEZKY

Stezka se skládá ze šesti oblastí, které popisují svět kolem nás. Začínají u tebe a toho, jaký jsi a co umíš, pokračují přes vztahy s ostatními lidmi a končí společností a přírodou kolem nás. V těchto oblastech je obsaženo téměř všechno, v čem by ses měl ve svém životě rozvíjet. Každá oblast se dělí do několika bodů a v každém bodu je několik aktivit. Z nich si budeš vybírat. Některé můžeš splnit v oddíle, jiné doma nebo i ve škole. S některými si poradíš sám/a, na jiné budeš potřebovat svoji družinu nebo oddíl.

CO UMÍM A ZNÁM

KDO JSEM

MŮJ KAMARÁD

MŮJ DOMOV

SVĚT OKOLO NÁS

PŘÍRODA KOLEM NÁS

CO UMÍM A ZNÁM

- ☛ Praktický život
- ☛ Fyzická zdatnost
- ☛ Bud' připraven
- ☛ Hledání řešení
- ☛ Vyjadřování
- ☛ Zručnost
- ☛ Můj oddíl

MŮJ DOMOV

- ☛ Moje rodina
- ☛ Moje parta
- ☛ Družina jako tým

KDO JSEM

- ☛ Já a můj život
- ☛ Moje svědomí
- ☛ Osobní rozvoj

SVĚT OKOLO NÁS

- ☛ Já a demokracie
- ☛ Já občan
- ☛ Propojený svět
- ☛ Různost světa
- ☛ Příběhy našeho světa

MŮJ KAMARÁD

- ☛ Vztahy mezi lidmi
- ☛ Moje vztahy
- ☛ Komunikace mezi lidmi
- ☛ Pomoc druhým

PŘÍRODA KOLEM NÁS

- ☛ Pobyt v přírodě
- ☛ Vnímání přírody
- ☛ Poznávání přírody
- ☛ Hodnota přírody
- ☛ Šetrné chování

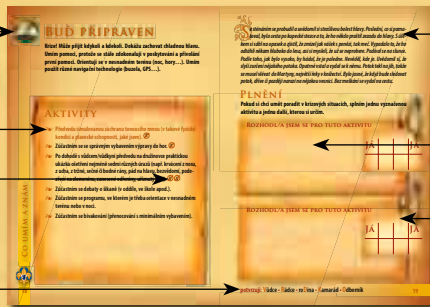
JAK PRACOVAT SE STEZKOU

CO MĚ VLASTNĚ ČEKÁ

Celý stupeň skautské stezky (neboli řeči našeho dobrodružného světa „Cesta jedním z živlů“) se skládá z 27 bodů rozdělených do 6 oblastí. Tyto body popisují, v čem by ses měl/a rozvíjet, abys byl/a připraven/a na život v dnešním světě. Aby byl celý stupeň dokončen, je třeba splnit všechny body stezky.

JAK SPLNÍM BOD STEZKY

Bod stezky

Aktivity na výběr

Nevhodní lidé pro hodnocení

Výběr lidí k hodnocení aktivity

Příběh z dobrodružného světa

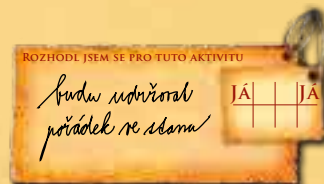
Zde se zapisuje vybraná aktivita

Zde jsou záznamy o lidech, kteří aktivitu hodnotí

Pro splnění bodu je potřeba uskutečnit několik aktivit (jednu až tři). Některé z nich jsou předem dané, poznáš je podle zvýraznění tučným písmem. Tyto zadané aktivity musíš splnit. Většina z aktivit je ale volitelná a je hlavně na tobě, pro kterou aktivitu se rozhodneš.

VÝBĚR AKTIVITY

Aktivity si vybíreš tak, aby úkol, který si zvolíš, byl pro tebe zajímavý a přinesl ti něco nového. Nevybíreš si aktivity, které už dobře ovládáš a které ti nic nového nepřinesou. Nevybíreš si ani extrémně těžké aktivity, na kterých bys zbytečně ztroskotal/a. Vybíreš si prostě tak, aby tě to bavilo a současně aby tě to posunulo na tvé skautské cestě. S výběrem správné aktivity ti může pomoci tvůj rádce/rádkyně nebo vedoucí.

ÚPRAVA NEBO VYTVOŘENÍ NOVÉ AKTIVITY

Aktivitu, kterou chceš plnit, si můžeš vybrat z bohaté nabídky. Současně si ji ale můžeš přizpůsobit nebo i vytvořit novou tak, aby více odpovídala tvým možnostem a zkušenostem. V případě, že si aktivitu sám/sama navrhuješ nebo výrazněji upravuješ, je nutné poradit se s vedoucím.

CO DĚLAT S VYBRANOU AKTIVITOU

Aktivitu, pro kterou ses rozhodl/a, vepíšeš do záznamového políčka. Nemusíš ji celou opisovat, stačí krátce pár slovy popsat, o jakou aktivitu se jedná. Poté si určíš dvě osoby, které budou splnění aktivity hodnotit (kromě tebe samotného).

KDO BUDE HODNOTIT

Jednotlivé aktivity budou hodnotit někteří z těchto lidí:

- 👉 Ty sám = ty sám/sama musíš dokázat říct, zda si aktivitu splnil/a
- 👉 Rádce = rádce/rádkyně tvoji družiny. Pokud vedeš družinu, můžeš požádat o hodnocení jiného rádce/rádkyni z oddílu
- 👉 Vedoucí = vůdce tvého oddílu nebo jiný člen vedení oddílu
- 👉 Kamarád = tobě blízký člověk z oddílu nebo mimo něj. Pozor, není to každý tvůj známý, tvůj kamarád tě musí dobře znát
- 👉 roDina = někdo z tvoji rodiny, např. rodiče, sourozenec nebo prarodiče
- 👉 Odborník = dospělý odborník na některou oblast, např. trenér, učitel, kněz

JAK SI VYBERU, KDO BUDE AKTIVITU HODNOTIT

Než začneš plnit vybranou aktivitu, určíš si, kdo bude splnění aktivity hodnotit. Vždy to budeš ty a dva lidé, které si vybereš z nabídky v předchozím odstavci. Alespoň jeden z těchto dvou lidí musí být z tvého oddílu či střediska. Konkrétní jména těchto vybraných lidí si předepíšeš do kolonek u aktivity. U některých aktivit jsou někteří lidé pro hodnocení nevhodní, tuto poznámku naleznáš u nabídky aktivit ve formě přeškrtnutého písmene, a je nutné ji samozřejmě dodržet.

Určené osoby je vhodné upozornit na tvůj výběr, aby si mohly všimnout plnění tvé aktivity a mohly ti pak podat dobrou zpětnou vazbu. Výběr osob, které ti budou aktivitu potvrzovat, je nutné konzultovat s rádcem/rádkyní nebo vedoucím.

VIJÁDŘENÍ OSTATNÍCH

Jakmile budeš přesvědčen o tom, že máš aktivitu splněnou, zaznačíš si to do stezky (podpisem v kolonce „já“). Potom ti osoby, které sis vybral/a, pomohou zhodnotit, jak se ti při aktivitě dařilo, zda se ti podle nich povedlo zlepšit se v dané oblasti osobního rozvoje. Souhlasí-li s tím, jak jsi aktivitu splnil/a, připojí svůj podpis do kolonky s předepsaným jménem.

MÁM SPLNĚNO!

Pokud plníš Cestu Země a Cestu Vody, bod budeš mít splněný po získání tří podpisů – tvého a dalších dvou vybraných osob (není-li ve vašem oddíle stanoveno jinak). Pokud už plníš Cestu Vzduchu a Cestu Ohně, bude to trochu složitější. Konečné rozhodnutí, že je bod splněn (tedy že aktivita byla dobře provedena), bude na tobě. Ze dvou lidí, které sis vybral, totiž nemusí jeden člověk souhlasit. Nicméně i přesto máš právo rozhodnout se, jestli potřebuješ aktivitu doplnit nebo jestli ji i přes tento jeden nesouhlas považuješ za dostatečně splněnou. Svůj konečný souhlas zaznamenáš druhým podpisem v kolonce „já“.

VÝBĚR A OZNAČENÍ CESTY (STUPNĚ)

Cestu, kterou budeš plnit, si vybereš se svým vůdcem po splnění Nováčka nebo po svém rozhodnutí začít se věnovat stezce. Pokud zahajuješ nějakou cestu bez projití předchozích stupňů (např. jsi-li nováček ve starším věku), je potřeba splnit nástupní bod „Můj začátek“. Kdo před aktuální cestou plnil předchozí stupně, může tento bod vynechat. Jako označení cesty, kterou plníš, získáváš nášivku daného stupně (ve tvaru krystalu v barvě stupně), kterou si můžeš našít na kroj. Po splnění posledního stupně (Cesta Ohně) získáš ještě symbol bílého krystalu na důkaz dokončení stupně, který celý znak uzavře. Cesty na sebe navazují v tomto pořadí:

AKTIVITY OSTATNÍCH STUPŇŮ

Pokud si plníš Cestu Země, můžeš současně plnit i aktivity z následujícího stupně, tj. z Cesty Vody. Cestu Vody ale můžeš dokončit až po splnění Cesty Země. Pokud jsi začínal stezku až od Cesty Vody, pak samozřejmě tento požadavek na splněnou Cestu Země před dokončením Cesty Vody není. Totéž platí pro Cestu Vzduchu a Cestu Ohně.

OPAKOVÁNÍ AKTIVIT

Pokud se v jiném bodě stezky téhož stupně opakuje stejná (či velmi podobná) aktivita, je možné ji uznat pro oba body. Pokud se opakuje stejná aktivita v různých stupních, je nutné aktivitu znovu uskutečnit.

AKTIVITY STEZKY V PROGRAMU ODDÍLU

Některé aktivity zařadí vedení tvého oddílu do programu schůzek nebo výprav i bez tvého výběru ve stezce. Pokud po splnění této aktivity cítíš její přínos pro svůj rozvoj v daném bodě a aktivita se konala v nedávné době, můžeš si ji dodatečně zvolit a vybrat osoby, které ti pomohou aktivitu zhodnotit.

CO ZA TO

To nejdůležitější je změna, která se stane s tebou: přiblížíš se k tomu být člověkem, jenž dobře obstojí v dnešním světě. Kromě tohoto hlavního přínosu získáš ještě několik drobných výhod:

- 1) Pokud se ti podaří splnit celý bod stezky (tj. všechny vybrané aktivity tohoto bodu), například Fyzická zdatnost
☛ můžeš si umístit malou postupovou nálepku na mapu na str. 44–45
☛ můžeš svého vedoucího požádat o vydání karty do skautské karetní hry Sacculus, více na str. 80
- 2) Pokud se ti podaří dokončit oblast stezky (tj. všechny body v jedné ze šesti oblastí, např. Kdo jsem),
☛ získáš jednoho z pomocníků, kterého si můžeš nalepit na stranu 44–45 s postupovou mapou
☛ pokud chceš, můžeš si změnit postavu
- 3) Pokud se ti podaří splnit celou cestu (tj. všech 27 bodů):
☛ můžeš se pokusit o splnění jedné z výzev, které máš pro tuto cestu na výběr
☛ získáš stezku a nášivku dalšího stupně

postupová nálepka

karta do hry Sacculus

PRAKTICKÝ ŽIVOT

Dokážu se o sebe postarat. Všímám si dění kolem sebe a umím se správně chovat podle situace. Zajímám se o svou budoucnost.

AKTIVITY

- ✉ Na výpravě nebo na táboře připravím s družinou oběd pro oddíl. (D)
 - ✉ Po dohodě s rodiči se doma naučím zacházet s jedním nebo několika spotřebiči (například myčka, pračka, sporák, žehlička) a budu je pravidelně používat, abych pomohl rodičům. (K) (D)
 - ✉ Doma nebo v oddíle opravím nebo vylepším nějakou věc (opravím si kolo, nabrousím a navoskuji lyže, natřu nábytek na chalupě, opravím oddílový vozík apod.)
-
- ✉ Na internetu vyhledám nejvhodnější vlakové nebo autobusové spojení na výpravu a zpět (včetně přestupu).
 - ✉ Dokážu si ušetřit na věc, kterou si chci koupit.
 - ✉ Pomocí internetového nebo papírového formuláře provedu objednávku zboží, na kterém jsme se domluvili s rodiči nebo vůdcem/vůdkyní. (K)

apřál sekeru a udeřil. Polínko se rozletělo na dva kousky. Sekeru opřel o stěnu chalupy a posbíral nasekané dříví. S plnou náručí vešel dovnitř a složil náklad vedle krbu. Přiložil na oheň, který skoro skomíral, a zamíchal obsah kotlíku. Se smutkem i s radostí si vzpomněl, jak se kdysi vztekal, že vaření nebo starost o zahrádku není práce pro chlapy. Nakonec musel být vděčný i za ranní vstávání, když ho otec bral s sebou na lov. Poté, co jeho rodiče zemřeli, se musel o sebe začít starat sám. A přežíval jen díky tomu, co se dřív naučil.

PLNĚNÍ

Pokud si chci lépe poradit v každodenním životě, splním z každé skupiny jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

potvrzuji: Vůdce • Rádce • roDina • Kamarád • Odborník

FYZICKÁ ZDATNOST

Moje tělo dokáže spoustu věcí. Ale ne samo od sebe. Aby bylo ohebné, pružné, pevné a zdravé, musím se o něj pravidelně starat. Nejde však jenom o cvičení a trénink, ale o celkově zdravý životní styl.

AKTIVITY

- 🐾 Uplavu bez přestávky 100 metrů.
- 🐾 Vyzkouším s družinou nějakou novou skupinovou sportovní aktivitu (softball, lakros, frisbee...).
- 🐾 Každý den po dobu dvou týdnů ujdu pěšky alespoň čtyři kilometry.
- 🐾 Pravidelně ráno snídám a celý den dodržuji pitný režim.

Rychle se otočil, aby zjistil, jak si vede. Ještě měl náskok, ale jeho pronásledovatelé byli stále blíž. Pokusil se zrychlit, ale zjistil, že to nejde. Byl na samé hranici svých možností. I tak se mu dařilo před nimi unikat celé tři dny. Vždy za soumraku si našel místo na spaní a s prvními paprsky slunce vyrážel na další cestu. Teď ho ale začalo pálit v plicích a objevila se bolest v noze. Pochopil, že se alespoň na čas musí někde zastavit, najíst se a odpočnout si. Jeho tělo si to plně zasloužilo. Věděl, že pokud se o něj nezačne starat, brzy ho zradí.

PLNĚNÍ

Pokud chci mít lepší fyziku, splním jednu vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

BUĎ PŘIPRAVEN

Krise! Může přijít kdykoli a kdekoli. Dokážu zachovat chladnou hlavu. Umím pomoci, protože se stále zdokonaluji v poskytování a přivolání první pomoci. Orientuji se v nesnadném terénu (noc, hory...). Umím použít různé navigační technologie (buzola, GPS...).

AKTIVITY

- ☛ Předvedu simulovanou záchranu tonoucího mnou (v takové fyzické kondici a plavecké schopnosti, jaké jsem). (K)
- ☛ Zúčastním se se správným vybavením výpravy do hor. (K)
- ☛ Po dohodě s vůdcem/vůdkyní předvedu na družinovce praktickou ukázkou ošetření nejméně sedmi různých úrazů (např. krvácení z nosu, z ucha, z tržné, sečné či bodné rány, pád na hlavu, bezvědomí, podezření na zlomeninu, zanesené odřeviny, uříznutý prst). (D) (O)
- ☛ Zúčastním se debaty o šikaně (v oddíle, ve škole apod.).
- ☛ Zúčastním se programu, ve kterém je třeba orientace v nesnadném terénu nebo v noci.
- ☛ Zúčastním se bivačování (přenocování s minimálním vybavením).

Se sténáním se probudil a uvědomil si strašlivou bolest hlavy. Poslední, co si pamatoval, byla cesta po kupecké stezce a to, že ho někdo praštil zezadu do hlavy. S úlekem si sáhl na opasek a zjistil, že zmizel jak váček s penězi, tak meč. Vypadalo to, že ho odtáhli někam hluboko do lesa, asi si mysleli, že už se neprobere. Podíval se na slunce. Podle toho, jak bylo vysoko, by hádal, že je poledne. Nevěděl, kde je. Uvědomil si, že slyší zurčení nějakého potoka. Opatrně vstal a vydal se k němu. Potok tekla na jih, takže se musel vlévat do Martyny, největší řeky v knížectví. Bylo jasné, že když bude sledovat potok, dříve či později narazí na nějakou vesnici. Bez meškání se vydal na cestu.

PLNĚNÍ

Pokud si chceš poradit v krizových situacích, splním jednu vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

potvrzují: Vůdce • Rádce • roDina • Kamarád • Odborník

HLEDÁNÍ ŘEŠENÍ

Nemusím mít všechno v hlavě. Důležité je vědět, kde potřebné informace hledat. Dovedu určit, které informace jsou důležité, a které ne. Poznám, v čem je problém, a dokážu ho vyřešit.

AKTIVITY

- 🐼 Sepíšu na oddílovou vývěsku nebo do místního tisku text o našem oddíle, který bude obsahovat všechny informace důležité pro případné nováčky a jejich rodiče.
- 🐼 U dvou problémů, které mají více možných řešení, vyberu nejlepší řešení a řeknu, proč jsem jej zvolil.
- 🐼 Vymyslím kritéria, podle kterých se mohu rozhodovat při nákupu potřebné věci do klubovny, domů či pro sebe.
- 🐼 Udělám koláž z reklam, kde bude na jedné straně uvedeno, co říká reklama, a na druhé, co naopak zatajuje či nezdůrazňuje. Proberu svůj výtvar s družinou.
- 🐼 Najdu informace k výpravě, rodinnému výletu apod. Sám vše naplánuji – dopravní spojení, přiměřená trasa, počasí, mapa, zajímavosti...
- 🐼 Doporučím družině alespoň tři zajímavé knihy, které bychom mohli využít v družinovém programu, a vysvětlím, které v nich obsažené informace by se nám mohly hodit. 📖 📖

Drobná dívka se světlými vlasy se rozhlédla po ztichlé ulici, pomalu přešla na druhou stranu a vstoupila do dveří. Hospoda byla poloprázdná, ale i tak v ní sedělo u stolů několik dělníků, řemeslníků a pár strážců karavany. Sedla si, objednala pití a poslouchala, co si kdo u stolu povídá. Nakonec si přisedla a s několika lidmi promluvila sama. Za chvíli vstala a odešla. Ještě si musí něco ověřit, ale tušila, že zjistila to, co potřebovala.

PLNĚNÍ

Pokud chci dokázat vyhledávat informace a řešit problémy, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

VYJADŘOVÁNÍ

Umím sdělit svoje myšlenky jasně a srozumitelně tak, aby je ostatní pochopili. Dovedu používat pomůcky pro prezentaci.

AKTIVITY

- ☞ Připravím prezentaci oddílu, družiny nebo skautingu na akci pro veřejnost.
- ☞ Vysvětlím ostatním členům družiny složitější zadaný úkol (pravidla hry, postup vaření nebo stavby...).
- ☞ Postarám se o nováčka tak, že mu předám všechny informace potřebné pro chod schůzek a výprav, a alespoň dva měsíce mu budu k dispozici, nebude-li si s ním vědět rady.
- ☞ Přispěji do některého internetového fóra s tématickým zaměřením souvisejícím se skautingem.
- ☞ Připravím obsahově několikadílný seriál krátkých prezentací (formou novin, výstavky, rozhlasové, televizní či internetové prezentace) na téma skauting.

ancleř se konečně vymotal ze změti žadonicích lidí, zavřel za sebou dveře a posadil se za svůj stůl. Od chvíle, kdy umřel starý král, byl hrad jako včelí úl, do kterého někdo píchne. A byl tu také mladý král, který netrpělivě čekal na korunovaci. Kancleř se zamyslel. Sál i hostina se už začaly připravovat. Zbývali pouze hosté. Korunovace je událost, která se opakuje sotva jednou za život, a tuhle si měl každý pamatovat. Zavolal si několik sluhů a rozdál úkoly. Za chvíli už se psaly pozvánky pro královskou šlechtu a zároveň se do kraje rozbíhali poslové, aby na každé návsi přečetli pozvání na lidovou slavnost v hlavním městě.

PLNĚNÍ

Pokud se chci zlepšit v prezentování a vyjadřování se, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

ZRUČNOST

Schopnost vyrobit něco užitečného a krásného je věcí tréninku. Proto zkouším různé věci a snažím se rozšiřovat okruh toho, co zvládnou. Pomáhá mi to účinně pracovat.

AKTIVITY

- ☞ Naučím se pracovat s novým nástrojem (např. dláto, hoblík, poříž, vrták, špachtle).
- ☞ S družinou vyrobím větší užitečný předmět nebo něco postavím či sestavím (táborovou stavbu, kus nábytku apod.). ☞ ☞
- ☞ Vyrobím předmět, který budu moci později použít (svázu blok, vyřežu lžici, vyrobím hudební nástroj...).
- ☞ Umím prakticky používat kolmou, šikmou a prodlužovací vazbu.

Velkými otevřenými okny do místnosti proudil kromě světla i svěží vánek, který odnášel zápach chemikálií. Alchymistka pozorně sledovala stůl plný lahviček a baněk. V každé nádobce byla barevná tekutina, z některých se dokonce kouřilo. Občas vzala některou z nádob a její obsah opatrně přelila do jiné. Ruce se jí ani trochu netřáslly, přestože látky, se kterými pracovala, byly velice nebezpečné. Pečlivě si promýšlela každý další pohyb a dávala si pozor, aby nic nerozlila. Nakonec jí zbyla poslední baňka se sytě modrou tekutinou. Alchymistka si ji zkoumavě prohlédla, pak se spokojeně usmála a uzavřela ji zátkou.

PLNĚNÍ

Pokud se chceš zlepšit v manuální zručnosti, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

MŮJ ODDÍL

Každý oddíl je jedinečný, ať už rituály a zvyky, nebo programem, který dělá. Může to být vodáctví, turistika, outdoor, křesťanské zaměření a mnohé další. Aby bylo možné rozvíjet toto zaměření oddílu, jsou k tomu potřeba speciální dovednosti a znalosti typické pro ten který oddíl. Proto má každý oddíl možnost připravit svoji nabídku aktivit, které je možné plnit, aby se tyto dovednosti mohly rozvíjet.

AKTIVITY

CO UMÍM A ZNÁM

PLNĚNÍ

Pokud se chci zlepšit v dovednostech typických pro náš oddíl, splním si 1–4 aktivity z oddílové nabídky (počet stanovuje oddíl).

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

JÁ A MŮJ ŽIVOT

Jsem rád/a na světě a vím proč. Jsem totiž člověkem s jedinečným posláním. Tomu můžu důvěřovat, protože nejhlubším základem toho všeho je Láska, které jako skaut/skautka slibují věrně sloužit v každé době. Já se chci učit rozumět, z ní chci brát svou sílu a svůj pokoj, svou odvahu a naději pro své životní poslání. K tomu potřebuji srdce schopné naslouchat, objevovat smysl věcí i událostí a vnímat krásu.

AKTIVITY

- ☛ Pokusím se zjistit, co a proč mi dělá radost (napíšu si o tom zápis do deníku, pohovořím o tom s někým, komu důvěřuji, zúčastním se debaty o tom apod.).
- ☛ Připravím (např. pro družinu) prezentaci o osobě, která je mým vzorem.
- ☛ Prokážu na konkrétních případech (ze života, z dějin, z literatury apod.), že dokážu uvažovat o smyslu vlastního jednání i jednání druhých lidí. (K)
- ☛ Vyberu si z knih tři případy poslání a ostatní (třeba družinu) s nimi seznámím.
- ☛ Zlepším se ve schopnosti obnovovat svou vnitřní radost a pokoj způsobem, který si sám vyberu (poslech hudby, procházka přírodou, modlitba apod.). (R) (K)
- ☛ Dokážu vysvětlit základní náboženské symboly (kříž, Davidova hvězda, jing-jang, půlměsíc apod.). (R) (K)
- ☛ Připravím pro družinu aspoň půlhodinový program věnovaný umění, které se mi líbí (obrazy, fotografie, hudba, písničky, výtvarná díla), a pokusím se přiblížit, co se mi na něm zvlášť líbí. (D)
- ☛ Vyroším si „sešit pocitů“, který obsahuje alespoň osm mých pocitů. Ke každému pocitu nakreslím obrázek nebo přilepím výstřižky z časopisu, které vyjadřují daný pocit.

Odložila knihu, kterou právě dočetla, a sfoukla svíčku. Místnost osvětlovaly jen krb a měsíc, který prosvítal skrz velké okno. Začala přemýšlet o posledních měsících. Od chvíle, kdy její otec zemřel a ona se stala věvodkyní, se musela starat o celou zemi i všechny její obyvatele, kteří dosud spoléhali na něj. Bolestně si uvědomovala, jak je slabá a nezkušená. Bez pomoci nebude stačit její snaha vládnout co nejlépe. Ale odkud přijde pomoc? Kde najít sílu a moudrost? Naději a odvahu pro tenhle přetěžký úkol? Její ruce se mimoděk sevřely na prsou – a v nich ucítila malý medailon, který ji kdysi věnovala maminka. Je na ní napsáno „Omnia vincit Amor“. Ano! To je odpověď na její strach i otázky.

PLNĚNÍ

Pokud chce více rozumět sobě a svému životu, splním jednu vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

MOJE SVĚDOMÍ

Sliboval/a jsem, že budu věrně v každé době sloužit nejvyšší Pravdě, a tady to můžu prokázat: vychovávat své svědomí, aby opravdu bylo hlasem Pravdy. Dávat dobrý pozor, podle čeho se vlastně rozhoduji. Dál chci upevňovat svůj charakter, protože jen tak dokážu uskutečňovat to, o čem vím, že je správné. Chci být spolehlivý/á a statečný/á, obstojím pak i v těžkých situacích a budu druhým oporou. Dokážu to nejen v oddíle, ale i mimo něj.

AKTIVITY

- ☛ Pokusím se srovnat, co je pro mě v životě důležité, s tím, co je důležité pro někoho z mého okolí, koho dobře znám (moji rodiče, spolužák, sourozenec apod.). O výsledku podám zprávu vůdci/vůdkyni nebo své družině. (K) (K)
- ☛ Moje družina a vůdce/vůdkyně mi potvrdí, že se dokážu za své nedostatky a chyby omluvit.
- ☛ Opakovaně prokážu, že se dokážu spolehlivě alespoň den starat o mladší děti (sourozence, členy oddílu...). (K) (K)
- ☛ Během půl roku se dokážu zachovat ve třech náročných situacích tak, že budu druhým oporou, což mi potvrdí moje družina (rodina, vůdce/vůdkyně, učitel či jiný zodpovědný dospělý).
- ☛ Vyberu si své dvě dobré a dvě špatné vlastnosti. Během jednoho měsíce se budu snažit dobré vlastnosti rozvíjet a ty špatné odstraňovat. Průběh si budu zaznamenávat a nakonec si o tom promluví s někým, komu důvěřuji.
- ☛ Svůj vlastní „Modrý život“, na jehož pravidlech se dohodnu se svým rádcem/rádkyní (s rodiči, vůdcem/vůdkyní, duchovním, učitelem), budu dodržovat alespoň půl roku. (K) (K)
- ☛ Představím družině svého oblíbeného hrdinu (třeba z knihy nebo filmu) a vlastnosti, které se mi na něm líbí.

Všichni členové skupiny seděli kolem ohně a tvářili se zamyšleně. Všem bylo jasné, že je potřeba určit, co budou dělat dál. Práce, kvůli které je před lety najal pán tohoto hrabství, už pro ně nebyla: vyčistili totiž celé toto území od lapků a jiných zločinů. A teď jim tedy pán hrabství vzkázal, že už o jejich služby nestojí. Ozyvaly se nejrůznější návrhy, ale bylo jasné, že žádný z nich není cestou, která je zachrání. Až se ozval Ogden s tím, že by mohli přepadávat kupce cestující kolem. Měli by obživu a pán hrabství by je nejspíš znovu povolal do služby. Byl to skutečně ďábelský nápad a Ogdenovi se neuvěřitelnou výmluvností dařilo získávat pro něj jednoho za druhým. V tomhle byl Ogden skutečný mistr. Skoro všichni už začali pokyvvovat hlavou. Tu mladá dívka přemohla svůj strach, vstala a zvolala: „Což jste se všichni zbláznili? To máme poslapat všechno, kvůli čemu jsme žili i sloužili?! I kdybych hladu měla zemřít, na tohle nepřistoupím!“

PLNĚNÍ

Pokud chci pokročit ve svém mravním jednání, splním vyznačenou aktivitu a dvě další, které si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

potvrzuji: Vůdce • Rádce • roDina • Kamarád • Odborník

OSOBNÍ ROZVOJ

V životě mám splnit důležité poslání, a k tomu se musím především naučit: dobře hospodařit s časem, rozvíjet své dovednosti i vědomosti a sebe skutečně ovládat. Naučím se o sobě a svém jednání přemýšlet tak, že se dokážu poučit jak ze svých chyb, tak z úspěchů. Přemýšlím o světě, ve kterém žiji, a snažím se mu porozumět.

AKTIVITY

- ☛ Při plnění náročnějšího úkolu (stavba něčeho na táboře, velký úklid klubovny, projekt do školy) hospodařím s časem tak, že úkol zvládnou ve stanovené době. ☒
- ☛ Mám přehled o knihách a časopisech, které souvisí s některým z mých koníčků nebo zájmů a pravidelně je čtu. To, co se dozvím, si průběžně zapisuji (do zápisníku, blogu...).
- ☛ Dobrovolně vykonám dvě věci, z nichž mám běžně trému (přednesu před třídou referát, uvedu oddílovou besídku, doprovodím oddíl při vystoupení na hudební nástroj...).
- ☛ Dokážu pro naši družinu vybrat vhodnou kulturní akci (koncert, představení v kině, výstava...) a po dohodě s vůdcem/vůdkyní či rádce/rádkyní zajistit naši účast na ní.
- ☛ Navštívím divadlo, koncert nebo výstavu a o obsahu nebo autorech napíšu článek nebo s nimi seznámím družinu (třidu, rodinu apod.).
- ☛ Promyslím, co vše je potřeba udělat při přípravě schůzky (nebo jiné podobné akce) a jak to vše spolu souvisí. Svě zjištění proberu s vůdcem/vůdkyní (či jiným vhodným dospělým). ☒ ☒

Užasle si prohlížela budovu univerzity před sebou. Univerzita založená před několika sty lety byla místem, kde byly shromážděny největší znalosti lidstva. A ona se do ní chystala nastoupit. Hlavou jí proběhly poslední čtyři roky. Neuvěřitelně dřela, schovávala každý měďák, který se jí podařilo získat, a večer četla každou knihu, ke které se dostala. Bylo to namáhavé a několikrát to chtěla vzdát, ale nakonec vytrvala a nyní byla tady. Konečně se mohla přihlásit a stát se studentkou nejvýznamnější školy na světě. Věděla, že to dá ještě spousty práce, ale toužila po poznání a byla ochotna kvůli němu tvrdě pracovat.

PLNĚNÍ

Pokud chci přispět svému osobnímu rozvoji, splním jednu vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

potvrzuji: Vůdce • Rádce • roDina • Kamarád • Odborník

LIDÉ A VZTAHY

Chci, aby lidé kolem mě byli šťastní. Skauting mi k tomu nabízí účinnou cestu. Pro mě to znamená, že moje kamarádství a přátelství jsou tím nejdůležitějším, oč teď v mém životě jde. Moje svoboda je příležitostí zvát druhé do svého přátelství a odpovídat druhým na jejich nabídky k přátelství. Všichni lidé jsou jedineční a hodnotní. Pozná se to teprve, když je někdo má rád. Já se o to chci aspoň u některých pokusit.

AKTIVITY

- ☛ Opakovaně prokážu, že mi záleží na tom, správně rozumět stanoviskům ostatních. Zkusím vymyslet způsob, jak se to na mně pozná.
- ☛ Víím, proč je správné se kvůli ostatním, na kterých mi záleží, dokázat omezit nebo v něčem výrazně zapřít. A prokážu, že se o to snažím. ☞
- ☛ Seznámím se s osudy několika významných osobností, které dokázaly obstát i tehdy, kdy věrnost správnému jednání pro ně znamenala nebezpečí nebo i újmu na životě. ☞
- ☛ Vymyslím postup kamarádkského řešení konfliktů a napíšu si ho do zápisníku.
- ☛ Zamyslím se nad tím, jaké jsou vztahy v mém okolí. Vymyslím způsob, jak je zlepšit, a pokusím se o to. O výsledku si popovídám s někým, komu důvěřuji.
- ☛ S družinou připravíme dotazník či interview, z kterého se dozvíme něco ze života seniorů. Každý navštíví alespoň tři seniory, od kterých získá odpovědi (např. v domově důchodců, u vlastních prarodičů...).

Eritál si znaveně sedl na lavičku před školou. Byl unavený z neposedných studentů, které v místní škole den co den učí. V zamyšlení si ani nevšiml, že přímo u něj zastavil kočár a vystoupil z něj muž – sice ještě mladý, ale podle vystupování i oblečení už požívající úctu okolí. „Eritale, Eritale, konečně jsem tě našel!“ zvolal a s otevřenou náručí se vrhl k Eritalovi. Ten byl ale zjevně ohromen a jen udiveně blekotal: „Prosím, pane, prosím...“ Ale ten vzácný přichází s naprostou jistotou pokračoval: „Eritale, to jsem přece já, Mustafa. Tvůj kamarád. Tys jediný mi pomohl, když jsem byl ubohým trosečníkem ve vaší zemi. A já jsem na tebe nikdy nezapomněl. Dnes jsem místodržícím v Arábii, ale naše přátelství pro mě znamená mnohem víc.“

PLNĚNÍ

Pokud chci lépe poznat hodnotu lidí a vztahů, splním vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

MOJE VZTAHY

V tomto bodě se nejvíc pozná, jestli plním opravdu svůj slib sloužit vyšší Láse věrně v každé době. Bez důvěry není možné prožít opravdové přátelství nebo lásku. Proto nebudu zneužívat důvěry, kterou mi daruje někdo jiný. A budu důvěřovat svým přátelům, i když vím, že si nemusíme porozumět nebo mě mohou zklamat. Chci se co nejlíp přizpůsobit na vztahy, které vydrží celý život.

AKTIVITY

- 🐾 Připravím pro svou družinu aktivitu, díky níž bychom se navzájem lépe poznali.
- 🐾 Poprosím tři lidi, kteří mě dobře znají a mají mě rádi, aby mi napsali tři věci, které jim na mně vadí. Jednu tuto chybu si vyberu a začnu pracovat na jejím odstranění. O výsledku si popovídám po dvou měsících s osobou, která mi chybu napsala.
- 🐾 Opakovaně prokážu, že umím vyslechnout kamaráda/kamarádku, pomoci s jeho/jejím problémem a respektovat přítom tajemství.
- 🐾 Pokusím se zjistit (s pomocí knih, internetu i dospělých), co se rozumí ženskou a mužskou rolí, a připravím o tom pro naši družinu (nebo jinou skupinu vrstevníků) program.
- 🐾 Měsíc se budu snažit zvládat své problémy s „klidnou hlavou“ a nechovat se přitom protivně na své okolí. Své poznámky si zapíšu do zápisníku a o průběhu tohoto úkolu si promluví s někým, komu důvěřuji.
- 🐾 Alespoň na jedné akci, na které se to hodí, budu dělat společnost osobě opačného pohlaví a budu se k ní galantně a společensky chovat (ples, večírek...).
- 🐾 Zorganizuji příjemné překvapení pro opačné pohlaví.
- 🐾 Připravím pro družinu program o společenském chování.

Princezna se odněkud přihnala a popadla svou komornou za ruku. Zatáhla ji do nejbližšího výklenku tak, aby nikomu nebyly na očích. Ty dvě spolu vyrůstaly odmalička. Komorná, která jako sirotek vyrůstala na královském hradě, byla princezninou nejlepší kamarádkou. Ojakživa si světovaly ta největší tajemství. Teď své přítelkyni vyprávěla o tom, jak se seznámila s jedním z mladých rytířů a jak se jí líbí. Pak ale nastala po princezně shánka, protože nastávala pravidelná večerní ceremonie, a tak komorná osaměla. Ovšem jen na chvíli. Hned se k ní přitočily dvě dívky, dcery králových ministrů, a začaly vyzvídat: „Řekni nám, o čem jste si šeptaly s princeznou. Že to bylo o tom rytíři, který na ní může oči nechat?“ Když viděly, že komorná se k ničemu takovému nemá, zkusily ji nejdřív podplatit krásnými náušnicemi, pak jí hrozily, že jí všude pomluví – ale neuspěly. Komorná by za nic na světě nezradila svou nejlepší kamarádku princeznu.

PLNĚNÍ

Pokud chce rozvíjet svoje vztahy, splním dvě aktivity, které si určím.

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

potvrzuji: Vůdce • Rádce • roDina • Kamarád • Odborník

KOMUNIKACE MEZI LIDMI

Chci s druhými úspěšně komunikovat. To znamená naučit se je brát vážně, opravdu jim naslouchat a co nejlépe je chápat. Dále je potřeba, abych já sám/a dokázal/a co nejlépe vyjadřovat to, co chci sdělit druhým. A konečně se musím naučit správně řešit konflikty: kamarádkou domluvou, rozumnou debatou, schopností přiznat chybu a omluvit se.

AKTIVITY

- ☛ Alespoň hodinu budu nerušeně pozorovat dění ve svém okolí (např. na nádraží, na náměstí, v obchodním centru...) a o svém pozorování si průběžně udělám zápisky. Ty potom využiji při vyprávění o své zkušenosti.
- ☛ Alespoň při dvou diskuzích v rámci oddílu budu působit jako moderátor, který diskuzi řídí. ☑
- ☛ Absolvuji v oddíle program zaměřený na pravidla mezilidské komunikace a do zápisníku si napíšu své vlastní komunikační „desatero“. ☑
- ☛ Vymyslím pro oddíl nebo družinu aktivitu, při níž by se procvičila schopnost dobře se vyjadřovat.
- ☛ Dokážu oddílu stručně a srozumitelně vysvětlovat pravidla náročnějších her (např. pravidla s velkým množstvím výjimek, speciálních situací, se složitějším bodovacím systémem...). ☑ ☑
- ☛ U lidí na obrázku či fotografii dokážu popsat, jak se cítí nebo jaký mají mezi sebou vztah, a zdůvodním proč (z postoje, výrazu tváře...).
- ☛ Svou schopnost komunikovat v cizím jazyce prokážu tak, že vysvětlím správně cestu cizinci, který zabloudil, tak, aby to pochopil, nebo si dokážu v cizím jazyce zjistit informaci, kterou potřebuju.
- ☛ S družinou předvedeme pomocí pantomimy alespoň 8 citů a pocitů, které ostatní musí poznat. ☑

Lenivý polední úpal protály hněvivé chlapecké hlasy. Jak dobře ty hlasy Marie znala! Seběhla dolů a za rohem domu spatřila svého mladšího bratra a jeho kamaráda, jak na sebe křičí. Povzdechla si, ti dva se často hádali kvůli maličkostem. Příběhla k nim a stoupla si mezi ně. Oba byli tak zabráněni své hádce, že jen překvapeně zamrkali, když se najednou mezi nimi objevil někdo jiný. „Ségra, řekni mu, že je blbej“, vzpamatoval se rychleji její mladší bratr. „Jo“, jakoby vážně přisvědčila Marie, „ale nejdřív ještě musím zjistit, co mám zase od Bernarda vzkázat já tobě, Francesco. A aby to bylo spravedlivé, tak ještě musím oběma z vás natrhnout kalhoty a pořádně vyprášit zadek...“ To už oba kluci nevydrželi a začali se smát. Bylo vyhráno. Aspoň pro tentokrát.

PLNĚNÍ

Pokud se chci zlepšit v komunikaci mezi lidmi, splním dvě aktivity, které si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

MOJE POMOC DRUHÝM

Jeden z nejvýznamnějších Čechů v historii a velký podporovatel skautů – Tomáš G. Masaryk – napsal: Láska si nežadá nešiků. Dobře tím vyjádřil to, co bych chtěl/a jako skaut/ka ukázat: Máme nejen krásné ideály, ale umíme podle nich i žít. Hlavně praktickou pomocí těm, kteří nás potřebují. O tohle tu totiž jde: Dobře rozeznávat potřeby druhých lidí, správně zhodnotit, jak jim můžeme pomoci, a nakonec tu pomoc skutečně kvalitně poskytnout.

AKTIVITY

- ☛ Prokážu, že umím v běžných situacích správně hodnotit své možnosti pomáhat druhým: nedávám sliby, které nemůžu splnit, nepouštím se do pomoci, která je nad mé síly, nevymlouvám se tehdy, když naopak pomoc v mých silách je.
- ☛ Vezmu si v oddíle na starosti nováčka, o kterého se budu starat a pomáhat mu, když to bude potřebovat.
- ☛ Budu doma pomáhat do té míry, aby mi rodiče potvrdili, že zvládám základní domácí práce (jednoduché vaření, praní, žehlení, luxování ...).
- ☛ Vyroším dárek k Vánocům nebo Velikonocům pro osamělého člověka ze svého okolí a předám mu ho.
- ☛ Alespoň dvěma svým kamarádům nebo členům rodiny dokážu být oporou při nějakém delším trápení. Popíšu vůdci/vůdkyni, jakým způsobem jsem se jim snažil pomoci.
- ☛ Připravím pro družinu nebo oddíl program o některé z organizací, které pomáhají potřebným lidem (Člověk v tísni, Charita, Diakonie, ADRA ...).

Potichu zaklepala a počkala, dokud se dveře neotevřely. Bydlel tu její kamarád, se kterým se chtěla jít toulat po ulicích. Byla docela překvapená, že odmítl. Jindy ji ochotně následoval a spolu pak vymýšleli spoustu věcí, u kterých se skvěle bavili. Omlouval se jí, že nemůže, protože jeho maminka onemocněla, a tak se musí starat o celou domácnost. Dívka se okamžitě nabídla, že mu pomůže, ale on nechtěl. Nenechala se odradit, proklouzla kolem něho a skoro se lekla, jaký byl v jindy tak pečlivě uklizeném bytě nepořádek. Společně se pustili do uklizení a brzy byli hotovi. Pak ještě uvařila večeři, která jemu i jeho nemocné mamince chutnala. Když se s ní večer loučil, velice ji děkoval. Ona slíbila, že přijde zítra zas.

PLNĚNÍ

Pokud chci dokázat pomáhat druhým, splním jednu vyznačenou aktivitu a jednu další, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

MOJE RODINA

Domov pro mě není jen „hotel“, kde se najím a vyspím, ale vím, že o vztahy s příbuznými musím pečovat stejně jako o vztahy se svými přáteli. I když možná moje rodina není ideální, uvědomuji si, jak je pro mě důležité mít a příbuzné, se kterými se cítím dobře a kteří mi pomohou, když potřebuji. Víím, že se od nich mohu spoustu věcí dozvědět a naučit.

AKTIVITY

- ✿ Vytvořím si rodokmen svojí rodiny (zahrnující alespoň tři generace: rodiče, prarodiče, praprarodiče). Snažím se zjistit, jací lidé moji příbuzní byli (čím se zabývali/živil, jaké měli zájmy, víru, vzdělání...), uvědomím si, komu z nich jsem podobný, po kom jsem co zdědil. (K) (G)
- ✿ Pokusím se při diskusi s rodiči nad vytvářením rodinných pravidel (ohledně společného trávení volného času, příchodů domů...) dojít k dohodě přijatelné pro všechny. (K) (G)
- ✿ Pravidelně se pokusím překonat svoji lenost a pomoci rodičům, když moji pomoc potřebují. (K) (G)
- ✿ Udělám si s prarodiči/rodiči výlet na místo, které je pro ně něčím významné (z dětství, studií...). (K) (G)

Maladík uvázal koně a zaklepal na dveře. Malá chaloupka na kraji lesa vypadala chudě. Před rokem se sem přestěhovali jeho prarodiče, aby unikli ruchu města, a nyní žili v klidné přírodě daleko od civilizace. Otevřela mu babička, okamžitě ho srdečně přivítala a pozvala dál. Děda mu podal ruku, jako by už byl dospělý. Měli radost, že se u nich jejich nejstarší vnuk zastavil. Jejich radost byla ještě větší, když zjistili, že od nich chce vyzvědět všechno o nich i jejich rodičích. Zajímalo ho, odkud pocházejí, kdo byli jeho předci. Strávil u nich několik dní, a když odjížděl, měl spoustu věcí, o kterých mohl přemýšlet.

PLNĚNÍ

Pokud chce být plnohodnotným členem rodiny, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

JAK JSEM NA TOM

Po splnění bodu stezky si umístí na vyznačené místo postupovou nálepku ze str. 82 a požádá vedoucího o vydání karty do skautské karetní hry Sacculus.

1

Praktický život

2

Fyzická zdatnost

3

Buď připraven

4

Hledání řešení

5

Vyjadřování

6

Zručnost

7

Můj oddíl

8

Já a můj život

9

Moje svědomí

10

Osobní rozvoj

MŮJ
KAMARÁD

14

Moje pomoc
druhým

13

Komunikace
mezi lidmi

15

Moje rodina

16

Naše parta

17

Družina jako tým

18

Já a demokracie

19

Já občan

20

Propojený svět

21

Různost světa

22

Příběhy našeho
světa

23

Pobyt v přírodě

24

Vnímání přírody

25

Vnímání přírody

MŮJ DOMOV

SVĚT
OKOLO NÁS

PŘÍRODA
KOLEM NÁS

27

Šetné chování

26

Hodnota přírody

CESTA VZDUCHU
3. STUPEŇ SKAUTSKÉ STEZKY

byla dokončena dne

To stvrzuje můj vůdce oddílu

NAŠE PARTA

V rámci naší party se snažím udržovat přátelské vztahy a zajímat se o všechny její členy. Tím, že si vezmu zodpovědnost za nějaký konkrétní úkol, přispívám k tomu, aby naše společenství bylo příjemným místem, kde se stále děje něco zajímavého.

AKTIVITY

- ☛ Pobavíme se s kamarády o tom, co je pro nás důležité, jaké hodnoty zastáváme a proč. Může nám pomoci třeba vůdce/vůdkyně nebo rádce/rádkyně. (D) (D)
- ☛ Zařadíme do programu naší party novou tradici či rituál, k jejímuž vytvoření osobně přispějí. (D) (D)
- ☛ Budu se podílet na vytváření společných pravidel naší družiny a snažit se dbát na jejich respektování. (D) (D)
- ☛ Vezmu si na starost uspořádání povídání, promítání apod. o tom, co jsme s naší partou, družinou či kamarády ze třídy podnikli zajímavého. (D)

Všichni se seběhli kolem Astana, když se dozvěděli, že se stane rytířem Akarského řádu. Měli radost i za něj, protože být jedním z těchto nej-
skvělejších bojovníků království byl sen každého chlapce. Teď se jejich přítel, se kterým prožili celé dětství, měl vydat do rytířské pevnosti. Poslední den před jeho odjezdem byli trochu smutní, tvořili spolu nerozlučnou partu a teď jeden z nich odjížděl. Utěšovali se ale tím, že se zase znovu brzy setkají.

PLNĚNÍ

Pokud chceš lépe rozumět životu se svými vrstevníky, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

DRUŽINA JAKO TÝM

Vím, že v naší skupině je každý její člen v něčem šikovný, každý má svou roli. Snažím se přijít na to, co jde mně, a dělat to tak, aby to bylo užitečné i pro ostatní. Umím zhodnotit, jak se nám to, co společně podnikáme, daří či nedaří a proč.

AKTIVITY

- ☛ Se svou družinou uskutečním větší týmový úkol (větší hra po stanovištích pro mladší, oddílovou besídku, projekt na oddílové třídění odpadů...). ☞ ☞
- ☛ Zamyslím se nad tím, za co rád zodpovídám v družině (vymyslím nápady, zapisuji kroniku, hlídám čas...), a snažím se to vykonávat dobře. ☞ ☞
- ☛ Po společném družinovém úkolu zhodnotím, jak se povedl, a seznámím s tím ostatní. ☞ ☞
- ☛ Povedu družinu při samostatné službě na táboře (zajištění jídla pro celý tábor na jeden den). ☞ ☞

Pozorně si prohlédl své druhy. Ještě před rokem byli jen parta kamarádů, ale najednou on byl vévoda a oni jeho vojáci. Posel donesl zprávu, že se blíží nepřítel. Na chvíli ho přepadla beznaděj, pak si vzpomněl, jak si v dětství hráli na vojáky a snili o dni, kdy se ukážou jako hrdinové. Konečně začal vydávat rozkazy. Jeho mladší bratr si vzal pár jezdců a vydal se varovat vesničany. O Urasinovi věděl, že je výborný lučištník, tak ho poslal na věž velet střelcům. Zbylým dvěma rozdělil velení na hradbách. Zatímco odcházel zjistit od posla podrobnosti, pozoroval své přátele, jak rozdávají úkoly, a uvěřil, že dokáží hrad ubránit.

PLNĚNÍ

Pokud chci zlepšovat naši týmovou práci, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

JÁ A DEMOKRACIE

Všechny diktatury a totality se v jednom shodují – v nedůvěře a podezřívavosti. Tvrdí, že lidé nevědí, co je pro ně dobré, a proto jim to musí někdo pro jejich vlastní dobro přikázat. Demokracie je naopak společenské zřízení postavené na důvěře v lidi. Důvěře v to, že jsou schopni dohodnout se, a tak společně rozhodovat a vytvářet si pravidla, a že jsou schopni nést za svoje rozhodnutí odpovědnost. Já k tomu chci přispívat, a snažím se proto kolem sebe šířit atmosféru důvěry – a tak jsem vlastně i bez politické funkce velký demokrat...

AKTIVITY

- ☛ Připravím si rozbor nedávné společenské události z různých pohledů (např. z pohledu místního občana, občana ČR, ze světového hlediska ...) a představím jej ostatním.
- ☛ Zhodnotím smysluplnost a účinnost trestů (sankcí), které se uplatňují u nás v oddíle, ve škole či ve státě, a doporučím případné změny.
- ☛ Zjistím, jak funguje naše středisko a středisková rada (jak často a jakým způsobem jedná, jak se volí a kdo je za co zodpovědný...).
- ☛ Na příkladech z našeho oddílu a oddílové rady objasním, co to je demokratické rozhodování a co vše je pro to potřeba.
- ☛ Společně s družinou vymyslíme, co musí umět a jaký musí být dobrý vůdce/vůdkyně oddílu a podle jakých kritérií bychom my volili, pokud by to byla volená funkce.

Učitel vytáhl z police starou knihu a opatrně ji podal své studentce. Měla podivný název Ústava a jméno bylo zaručeně cizí. Zatímco si dívka listovala v knize, vyprávěl jí učitel o daleké zemi na jihu, kde nemají dědičného vládce. „V této zemi se pravidelně scházejí a rozhodují o tom, kdo ji na další rok povede. A o nejdůležitějších věcech hlasují sami.“ „A není to tam tak, že když není nikdo, kdo by všem ostatním něco nařídil, nic pak nedělají? A že to, co se dohodne, nedodržují, když není někdo, koho by se báli?“ zeptala se. „Ale vůbec ne, je to tam tak už dvě stě let a zatím to vypadá tak, že kdo pravidla sám vymyslí, také je více dodržuje.“ Dívce to sice připadalo podivné a nezvyklé, ale napadlo ji, že tam jsou lidé určitě spokojenější, když mohou sami rozhodovat o tom, jak se u nich budou věci dít.

PLNĚNÍ

Pokud chci porozumět demokracii, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

JÁ OBČAN

Demokracie, to není jen forma rozhodování, ale mnohem spíše i určitý způsob života. Znamená to, že se místo brblání v koutě začnu zajímat o své okolí, chci a umím ovlivňovat, co se kolem mě děje. Na to nemusím být politik – stačí, když se dáme se sousedy dohromady a opravíme dětské hřiště, když si maminky pomáhají hlídat děti, když parta nadšenců zorganizuje hudební festival... Nic z toho není placené, ale lidé to dělají, protože to má smysl a nese to jiný užitek než peníze. I já můžu ovlivnit dění kolem sebe, stačí, když nebudu jen čekat, kdo to udělá za mě. Určitě najdu možnost, jak se spolupodílet na nějaké prospěšné činnosti ve svém okolí.

AKTIVITY

- ☛ Seženu ověřené a ne všeobecně známé informace o nějaké aktuální události v naší obci (například o plánované veřejné investici, kulturním festivalu, diskusi o budoucí podobě obce apod.).
- ☛ Najdu v územním plánu, jaká pravidla musí dodržet stavba na pozemcích, kde bydlím a kde máme klubovnu.
- ☛ Vedu táborovou službu, stavbu nějaké táborové stavby nebo jiný projekt podobného rozsahu.
- ☛ Vím, jaká práva, povinnosti a odpovědnost budu mít, až mi bude 15 let a dostanu občanský průkaz.
- ☛ Vytvoříme spolu s družinou seznam toho, co je v okolí klubovny problematické a co by se mělo nebo mohlo zlepšit. Alespoň jednu věc z toho uskutečníme, nebo zjistíme, kdo je oprávněný s tím něco udělat, a své nápady mu předáme.

Kníže se občas rád projížděl sám po svém panství. Měl rád svého koně, čerstvý vzduch mu dělал dobře a občas se i dozvěděl něco zajímavého. Na kraji cesty míjel starého muže. Sázel okolo cesty třešňovou alej. Kníže ho chvíli sledoval a pak se ho zeptal. „Proč to děláš? Vždyť se jen těžko dožiješ zralých plodů na těchhle stromech.“ „Milostpane,“ odpověděl stařeček, „já si už užil třešni dost, protože jiní je pro mne zasázeli. Nedělám to proto, abych sklízel, ale abych udělal ostatním radost a taky proto, že alej okolo cesty prostě patří...“

PLNĚNÍ

Pokud si chceš poradit v občanském životě, splním jednu aktivitu, kterou si určíš.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

PROPOJENÝ SVĚT

Dnešní svět je složitý a není lehké se v něm vyznat. Je propojen třeba telekomunikační sítí nebo silnými vazbami mezinárodního obchodu, a tak mohou svými skutky škodit tady i pomáhat na druhém konci zeměkoule. I když nemůžu pochopit všechny vazby, příčiny a důsledky v dění kolem sebe, snažím se o to, protože provázanost celého světa mi také dává naději, že i malý dobrý skutek může pomoci a změnit věci k lepšímu.

AKTIVITY

- ☞ Někakým způsobem (scénka, plakát, myšlenková mapa, „vědecká“ přednáška...) znázorním, jaké všechny profese jsou třeba na to, aby se postavil dům a aby se udržel v provozu.
- ☞ Vymyslím a nějak ztvárním, jak by vypadal můj běžný den, kdyby nebyly automobily (pozor, automobily nevozí pouze lidi, vezmi v úvahu bezpečnost na ulicích, dovoz zboží atd.).
- ☞ Srovnám ceny tří výrobků se značkou Fair Trade s podobným zbožím v běžném obchodě. U všech výrobků zjistím, odkud pochází, a zdůvodním, proč je cena u Fair Trade výrobků taková, jaká je.
- ☞ S družinou najdeme v médiích 3 příklady toho, jak celebrity a firmy nesmyslně pomáhají a vymyslíme návrh, jak by mohly pomáhat lépe.
- ☞ Zjistím, ve kterých zemích je zneužívána dětská práce.

„A není to, že všechno souvisí se vším, jenom taková líbivá průpovídka?“ obrátil se učedník na mistra alchymistu. „Jak třeba já souvisím s nějakou trávou nebo mořem, které jsem nikdy neviděl?“ „Nejen že spolu souvisíte, jsou dokonce tvojí součástí, a naopak. Tráva je potravou zvířat, a ty jsou pak potravou tvojí, krev, která ti teče v žilách, byla kdysi deštěm i vodou oceánu. Až se přestaneš zajímat o průpovídky a začneš postupně po jednom promýšlet pavučinu vazeb a vztahů, které říkáme svět, začneš poznávat tajemství alchymie.“

PLNĚNÍ

Pokud se chci vyznat v dnešním propojeném světě, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

RŮZNOST SVĚTA

Na světě žije šest miliard lidí. Každý z nich je jiný, každý žije svůj život trochu jinak, ale všichni jsou součástí naší společnosti. I já se liším od svých kamarádů, třeba jen tím, co umím, že mám jiné koníčky nebo poslouchám jinou hudbu. Víím, že každý člověk má svoji cenu, ať je starý, handicapovaný, nebo vyznává jiné hodnoty než já. Neurážím ho a neposmívám se mu. Nestraním se nových lidí, kteří přicházejí do kolektivu, a ochotně jim pomohu, pokud to potřebují. Zajímají mě lidé jiných kultur – sháním si o jiných kulturách informace, abych pak věděl, jak se chovat, když se s nimi setkám.

AKTIVITY

- Vyberu si jednu z následujících věcí:
 - navštívím přednášku cestovatele
 - přečtu si cestopis nebo beletrii, kterou napsal zahraniční autor o životě ve své zemi
 - přečtu si legendy či náboženské texty jiných národů.
- Navštívím výstavu týkající se jiné kultury nebo jiné doby.
- Začnu si psát e-maily nebo dopisy s vrstevníkem ze zahraničí a zjistím něco zajímavého o jeho zemi.
- Zjistím, jak tři různá světová náboženství slaví svůj nejvýznamnější svátek.

Skupinka vyslanců, která dorazila ke královskému dvoru, vzbudila spoustu zvědavých otázek. Nebylo se čemu divit, všichni měli tmavou pleť, mluvili mezi sebou podivným jazykem a navíc přijeli na zvířatech, která se koňům podobala jen vzdáleně. Jeden z nich naštěstí mluvil docela obstojně jazykem království. Ten teď rozmlouval s králem. Vyprávění cizinců naslouchal i starý králův rádce, který si potom stěžoval přátelům: „No kam ten svět spěje. Představte si, že v prý té zemi jedí skoro pořád takové divné koule, co rostou pod zemí. Říkají tomu bandory nebo brambory nebo tak nějak. Taková podivnost se u nás nikdy neuchytí...“

PLNĚNÍ

Pokud chce porozumět dnešnímu různorodému světu, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

PŘÍBĚHY NAŠEHO SVĚTA

Nežijeme život jako stránku učebnice, rozdělený na letopočty, poučky a čísla. Ani v historii lidé nepsali dějiny, ale prostě žili své příběhy. Pokud se na minulost dokážu takto dívat, přestane být jen sbírkou letopočtů, ale mohu v ní hledat zajímavosti, odpovědi na otázky, proč jsem, jaký jsem, i poučení pro dnešek. Chápání příběhů jiných lidí i jiných společností mne může vést k tomu, že jim lépe porozumím.

AKTIVITY

- 🐾 Vysvětlím nováčkovi vznik a význam lilie a jednoho dalšího symbolu.
- 🐾 Postavíme s družinou model historické stavby v regionu (např. kostel, pevnost, hrad, ale i stará stodola, pěchotní srub...).
- 🐾 Zjistím, jak žila moje rodina za války.
- 🐾 Zorganizuji pro svou družinu nebo oddíl návštěvu tradiční akce v regionu (historické trhy, festival...).
- 🐾 Vyberu si v okolí svého bydliště nějakou drobnou památku (např. boží muka, pomník, hraniční kámen, zastavení poutní nebo křížové cesty, kapličku) a zjistím o ní, kdy, jak a proč vznikla.
- 🐾 Vyberu si v okolí svého bydliště nějakou zajímavou stavbu (např. rozhledna, naučná stezka) a zjistím o ní, kdy, jak a proč vznikla.
- 🐾 Najdu v nějakém historickém příběhu poučení pro svůj praktický život.

Karavana odpočívala a cestující využívali příjemné chvíle ve stínu k osvěžení těla i ducha. „Jak to děláš, že se dokážeš vždycky s každým dohodnout?“ zeptali se přátelé úspěšného kupce z karavany. „To je jednoduché, rád se o to s vámi podělím. Jako malý kluk jsem obsluhoval v krčmě v přístavu. Scházeli se tam lidé z nejrůznějších zemí, šla mi z nich hlava kolem. A jaké vyprávěli příběhy! Rád jsem je poslouchal – a díky tomu jsem postupně začal chápat jejich uvažování. Zjistil jsem, že čin, který se zdá podivný, může být z jiného úhlu pohledu rozumný a pochopitelný. Proto i teď, když s někým jednám, se snažím porozumět jeho životnímu příběhu. Pamatujte, přátelé, tajemství úspěchu je umět se podívat na svět očima druhých!“

PLNĚNÍ

Pokud chci porozumět příběhům našeho světa, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

POBYT V PŘÍRODĚ

Za normálních podmínek se v přírodě pohybují suverénně, je to pro mě malá násobilka. Troufám si i na náročnější situace, jen tak něco mi nedokáže zkazit dobrý pocit. Umím se na cestách přírodou i postarat o ostatní a být jim dobrým průvodcem.

AKTIVITY

- ☞ Na místě s rozhledem najdu své stanoviště na mapě a podle mapy popíšu okolí (názvy kopců, vesnic...).
- ☞ Navštívím chráněné území, které ještě neznám. Víím, jak se v tomto území mám chovat, a budu se podle toho řídit.
- ☞ Na školním výletě nebo na výletě s kamarády pomůžu ostatním se zabalením batohu, s výběrem místa pro stanování a s postavením stanu.
- ☞ Na táboře připravím a řídím budování jedné společné táborové stavby.
- ☞ Podle mapy, knih apod. najdu v okolní krajině tři (nebo více) zajímavých míst (rozhledny, hrady, hory, kostely, studánky...). Tato místa postupně navštívím. Na schůzce o nich budu vyprávět družině nebo připravím pro družinu výpravu na jedno vybrané místo.

Hraničářka se neodvažovala ani nahlas dýchat, aby si jí náhodou nevšimli. Oddechla si až tehdy, když už hlasy kroků zanikly někde v dálce. Měla za úkol strávit tři dny a tři noci v lese, aniž ji někdo uviděl, a teď měla docela namále. Ale všechno dobře dopadlo a ona může pokračovat ve zkoušce, která má ukázat, zda je již připravena dobře vykonávat svoje povolání. První den to bylo těžké, měla s sebou jen nůž a musela si obstarat jídlo i místo na spaní. Ale zvládla to a teď už si zbývající dny klidu uprostřed přírody užívala.

PLNĚNÍ

Pokud chce lépe zvládat pobyt v přírodě, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

VNÍMÁNÍ PŘÍRODY

Příroda má své příběhy, svou krásu, svou zajímavost. Já příběhy objevuji, snažím se jim porozumět a umět je vypravovat. Učím se vnímat krásu přírody a vidět její rozmanitost. Stejně jako můžu mít rád člověka teprve tehdy, když ho nějakou dobu znám a rozumím mu, mohu přírodu opravdu milovat a může mi na ní záležet, až když o ní vím co nejvíce a zažiji v ní krásné okamžiky.

AKTIVITY

- 🐾 Zjistím informace o historii místa a krajiny, kde často pobývám (město nebo vesnice, kde bydlím, tábor, chalupa, hory). Získané informace si zaznamenám a podělím se o ně s družinou, rodiči apod.
- 🐾 Vyberu a přečtu si alespoň jednu celou knihu příběhů o přírodě nebo krajině (např. od Setona, Nevrlého).
- 🐾 Na táboře nebo na vícedenní výpravě se s družinou vydáme na krátkou samostatnou cestu. Poté připravíme pro ostatní zprávu o naší cestě tak, aby při jejím vnímání použili všech pět smyslů. Pro přípravu zprávy využijeme vše, co jsme po cestě našli a posbírali.

Byl už několikátý týden na cestě. Jeho tělo ho už téměř neposlouchalo, byl slabý a vyhládlý. Znaveně minul hraniční kámen, na kterém už jako chlapec tak často sedával. Ale to bylo tak dávno, jako v nějakém vybledlém snu. Najednou však ucítil známou silnou vůni. Chvilí mu trvalo, než si uvědomil, co to je – to kvetla lipová alej ke kostelíku za jeho vsí. Chodíval tudy co týden se svými kamarády, vedl si tudy svoji vyvolenou, spolu později nesli v náručí malého Honzíka a potom Jakuba. To všechno mu rychle problesklo hlavou. Vůně mu proběhla celým tělem a vlila do jeho unavených svalů novou sílu. Vracel se domů.

PLNĚNÍ

Pokud chce lépe vnímat přírodu, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

V mém okolí v přírodě žijí milióny organismů. Každý má svou roli, své nezastupitelné místo, a dohromady tvoří důmyslně propojený celek se složitými vztahy. Snažím se poznávat různé organismy v přírodě a rozumět jejich vzájemným vztahům a přírodním zákonitostem. To mi pomůže při běžném rozhodování, protože řada věcí platí nejen pro zvířata a rostliny, ale i pro nás. Nerad bych z neznalosti škodil.

AKTIVITY

- 🐾 Na výpravách, na táboře, v okolí domova nebo na chalupě najdu a naučím se poznávat nové druhy rostlin, živočichů nebo hub. Počet určím předem po poradě s vůdcem/vůdkyní nebo jiným vhodným hodnotitelem.
- 🐾 Vyberu si jednu událost, která může poškodit přírodu nebo krajinu (např. povodně, požár, větrná kalamita, přemnožení kůrovce, eroze, znečištění...). Na výpravě pak pozoruji okolní přírodu z hlediska vybrané události a posoudím, jak je okolní příroda a krajina vůči ní odolná a proč.
- 🐾 Na výpravě postupně najdu houbu, několik rostlin, bezobratlých (brouků, červů...) a jiných drobných zvířat a určím, co asi žerou, co potřebují k životu, kdo je žere, jaká je jejich role v síti přírodních vztahů a své poznatky představím družině.
- 🐾 S družinou se aktivně zúčastníme přírodovědné exkurze (např. exkurze pořádané ČSOP, ekologickým centrem nebo „Kytíčky“ pořádané Ekologickým odborem Junáka...).

Ale já jsem chtěl jenom pomoci,” vzlykal zahradnický učeň nad usychajícími rostlinami. „Já to myslel dobře!” „Chlapče, já ti věřím,” pokývala hlavou zkušená zahradnice, „ale to vůbec nic nemění na tom, že tyhle rostliny jsou zvyklé na chudou půdu, a tím, žeš je tak bohatě pohnojil, jsi je zničil. Ale snad alespoň některé zachráni, když je přesadíme. Příště se ale koukej poučit, než něco uděláš, ať s dobrými úmysly nepácháš škodu.”

PLNĚNÍ

Pokud chceš lépe poznat přírodu, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

HODNOTA PŘÍRODY

Jsmе jedné krve, ty a já. Všechny rostliny, zvířata i ostatní organismy žijí stejný život jako já, jsou živí stejně, jako jsem živý já a ostatní lidé. Jsme součástí dobrodružství života na téhle planetě, a proto nemám právo ho ničit a zabíjet. Život je dobrý a krásný a já se učím hledat krásu v přírodě a rozumět její hodnotě.

AKTIVITY

- 🐾 Na výpravě si budu všimát zásahů člověka do krajiny a ukážu ostatním aspoň jeden příklad vhodného a jeden příklad nevhodného zásahu. Vysvětlím, proč je popsán zásah vhodný nebo nevhodný.
- 🐾 Vysvětlím družině, jaký je rozdíl mezi životem zvířat v přírodním chovu (např. slepice na dvorku nebo kráva na pastvině) a ve velkochovu.
- 🐾 Vymyslím návrh přírodní rezervace na nějakém místě, které znám. Vysvětlím, proč by toto místo mohlo být vhodné jako rezervace, v čem je jeho hodnota.
- 🐾 Najdu místo, kde podle mého názoru člověk pozitivně ovlivnil vývoj přírody a krajiny (soustava rybníků, krajinařské úpravy, zahrada nebo park...). Vysvětlím družině, v čem vidím přínos lidských zásahů do této krajiny.

*J*ště jednou zkontrolovala zásobu dřeva, kterým byla chalupa doslova obložena, a šla se podívat, jestli jsou všechny sklizené potraviny pečlivě uskladněné. Spokojena se vším se vydala obhlédnout pole. Cítila ve vzduchu, že zima už je blízko. Možná několik dní a začne sněžit. Věděla, že je připravena na zimu i na jarní setbu. V duchu děkovala za dary přírody, které jí umožní poklidně přežít další rok, že na jejích polích vyrostlo dost jídla na to, aby uživila sebe i rodinu.

PLNĚNÍ

Pokud si chceš lépe uvědomit, jakou hodnotu má příroda, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ŠETRNÉ CHOVÁNÍ

Naše každodenní chování ovlivňuje přírodu. Z přírody pochází jídlo, které jíme, energie, kterou topíme, svítíme a která pohání naše auta, suroviny, z nichž se vyrábí věci, které používáme – prostě všechno. A vše, co nepotřebujeme, vracíme do přírody – jako odpad na skládku, jako kouř z komína při spalování, jako znečištění. Snažím se porozumět, jaké dopady má moje chování na přírodu, a chovat se k přírodě co nejšetrněji – šetřit energií, surovinami, neplytvat, nevytvářet zbytečný odpad, a ten, který vytvořím, třídit.

AKTIVITY

- 🐿 Jeden celý den si budu zapisovat, co všechno jsem spotřeboval, použil, snědl (jídlo, oblečení, boty, voda, mýdlo, zubní pasta...). Pak u čtyř typově různých věcí (např. jeden kus oblečení, jeden elektrický přístroj atd.) vypátrám, z jakých přírodních zdrojů se získává.
- 🐿 Vysvětlím nováčkovi (nebo spolužákovi, rodičům, prarodičům, sousedovi), jakým způsobem se třídí odpad a proč je lepší třídit odpad, než vyhazovat všechno do jedné popelnice.
- 🐿 Zjistím, kde nejbližší mohu koupit základní potraviny se značkou „produkt ekologického zemědělství“ (jogurt, pečivo, sýr, mléko, sušenky, čaj, zeleninu...).
- 🐿 Vyhledám zdroje, ze kterých mohu získat starší obnošené oblečení (secondhand, rodiče a prarodiče...). Pokud je to potřeba, toto oblečení si upravím tak, abych jej mohl nosit. S družinou poté pro ostatní uspořádáme módní přehlídku, kde v každém modelu bude alespoň jeden takto upravený kus oblečení.
- 🐿 Pokud tomu tak zatím není, zavedeme s družinou třídění odpadu v klubovně.
- 🐿 Pokud je možné jezdit do klubovny na kole, upravíme s družinou klubovnu nebo její okolí tak, aby bylo kola kde bezpečně uskladnit.

Ležela u ohně a fascinovaně se dívala do plamenů. Vždycky jí přišlo úžasné, jak se z kusu dřeva stane něco, co má takovou moc. Teplo a světlo. Oheň bylo to nejdůležitější, co cestovatelka jako ona měla. Najednou muž, který se k ní přidal na cestě a se kterým putovala už pár dní, vstal, vzal plnou náruč dřeva a chtěl ji hodit do plamenů. Zarazila ho, bylo zbytečné pálit tolik dřeva, a navíc by plameny plašily okolní zvěř. Místo toho vzala kus dřeva a upravila větev v ohni tak, aby hořely dál.

PLNĚNÍ

Pokud se chci šetrně a zodpovědně chovat k přírodě, splním jednu aktivitu, kterou si určím.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ		JÁ

MŮJ ZAČÁTEK

Stezku je možné začít plnit od jakéhokoliv stupně, na jehož úrovni se nacházíš. Pokud tedy začínáš až na této cestě a nemáš za sebou předcházející stupeň, je nutné splnit tento rozdílový bod. Je v něm obsaženo to nejdůležitější z předchozích stupňů, co by tě nemělo minout. Tento bod se neplní, pokud navazuješ na předcházející stupeň.

AKTIVITY

- ☛ Předvedu zásady život zachraňujících úkonů: masáž srdce, umělé dýchání, zastavení krvácení.
- ☛ Víím, proč je důležité umět odpouštět druhým i sobě, a také odpouštět druhým i sobě dokážu.
- ☛ Přemýšlím o tom, co to znamená „žít skautsky“, a snažím se tak žít i mimo oddíl.
- ☛ Pokusím se zjistit, v jakých situacích druhé lidi nejčastěji špatně chápou a čím je to způsobené.

PLNĚNÍ

Pokud si chceš doplnit důležité věci z předcházejících stupňů, které jsem neprocházel, tak splním čtyři vyznačené aktivity.

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

ROZHODL/A JSEM SE PRO TUTO AKTIVITU

JÁ			JÁ

KALENDÁŘ PRO PLÁNOVÁNÍ AKTIVIT

Protože stezka obsahuje spoustu aktivit, které by se měly stihnout v rámci roku, na který je určen jeden stupeň, snad se ti bude hodit malá pomůcka ve formě stručného kalendáře pro plánování aktivit. Abys na to nezapomněl/a, můžeš si poznačit, že si budeš chtít nějakou aktivitu splnit např. na táboře, o Vánocích nebo kdykoliv jindy. Můžeš si také naplánovat aktivity na jednotlivé týdny a schůzky. Záleží na tobě, jak ti bude tento kalendář vyhovovat a jak jej využiješ.

	ZÁŘÍ	ŘÍJEN	LISTOPAD
1. týden			
2. týden			
3. týden			
4. týden			

	PROSINEC	LEDEN	ÚNOR
1. týden			
2. týden			
3. týden			
4. týden			

	BŘEZEN	DUBEN	KVĚTEN
1. týden			
2. týden			
3. týden			
4. týden			

	ČERVEN	ČERVENEC	SRPEN
1. týden			
2. týden			
3. týden			
4. týden			

PŘEHLED PLNĚNÍ DLOUHODOBÝCH AKTIVIT

Ve stezce nalezneš spoustu úkolů, které se musí plnit delší dobu (týden, měsíc atd.). Tato tabulka ti pomůže ve sledování plnění. Jednoduše si do sloupceku napíšeš název aktivity a pak si dle jednotlivých dní budeš dělat značky, zda jsi ji splnil/a, anebo ne.

splněno ✓
nesplněno ✗

Až dojdeš na konec tabulky, můžeš v ní pokračovat buď od začátku (pokud sleduješ plnění druhý měsíc), nebo pouze po nesplněných bodech (pokud chceš dohnat zameškané dny zbývající do daného období).

Aktivita				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				

Aktivita					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

VÝZVA,

KTERÁ NA MĚ ČEKÁ, AŽ PROJDU TUTO CESTU

Pokud jsi dorazil/a až na konec tohoto stupně, tedy na konec Cesty Vzduchu, máš možnost pokusit se o splnění následující výzvy:

TŘI ORLÍ PERA

Dokážeš vydržet celý jeden den mlčet, celý den ovládat svůj hlad a nakonec celý den strávit o samotě, aniž by tě kdokoliv viděl? Výzva se plní na táboře a každá část trvá 24 hodin. Na každou část jsou maximálně 3 pokusy na jednom táboře. O získání zkoušky je možné pokusit se nejvíce na 2 táborech.

ODDÍLOVÁ VÝZVA

Oddíl si může vytvořit novou nebo upravenou výzvu.

VÝZVA

BYLA SPLNĚNA DNE

PODPIS.....

NEZAPOMEŇ NA VÝZVU, KTEROU MŮŽEŠ PODSTOUPIT PŘED SPLNĚNÍM TĚTO CESTY

Pokud jsi splnil/a všechny podmínky předcházejícího stupně, tedy Cesty Vody, můžeš se pokusit o překonání jedné z následujících výzev, jejichž popis najdeš v sešitu Cesta Vody:

Výsadek

Noční návrat

Sacculus – Skautská karetní hra

- ☛ Získávej karty do hry za splnění jednotlivých bodů skautské stezky.
- ☛ Se získanými kartami rozehráj hru s ostatními ze svého oddílu nebo i mimo něj. Čím více karet, tím více možností, jak vyzrát na soupeře.
- ☛ Kouzelný váček, nad kterým v oblaku levitují barevné kamínky.
- ☛ Ovládni sílu kamínků pomocí kouzel ze světa hobitů, trpaslíků a elfů. Ale pamatuj, že pokud soupeř odhadne tvůj záměr, tvá snaha vyjde na prázdno.

Svojsíkův závod

- ☛ **Závod** (ukaz se svou družinou, že umíte spolupracovat jako tým a že si dokážete poradit v dnešním životě)
- ☛ **Brány** (ukaz své družině, co umíš a v čem jsi dobrý)
- ☛ **Táboření** (ukaz se svou družinou, jak si dokážete postavit stan nebo uvařit jídlo)
- ☛ **Výprava** (ukaz se svou družinou, jak si dokážete poradit na výpravě)
- ☛ Postupový závod skautských družin, který se koná každý lichý rok.
- ☛ Zúčastni se se svou družinou, tvůj rádce nebo vůdce ti určitě rád poradí, jak na to
- ☛ Více informací na www.skaut.cz/svojsikac

Skautské odborky

- ☛ Každý z nás je v něčem dobrý
- ☛ Rozvíjej se v tom, v čem jsi dobrý
- ☛ Odborky ukážou tobě i ostatním, co umíš
- ☛ Díky odborkám se naučíš nové věci
- ☛ V oborech, které tě zajímají
- ☛ Ukaž ostatním pomocí odborky, v čem jsi opravdový odborník
- ☛ Na více informací o odborkách se zeptej svého vedoucího

Musel
jsem znát stromy
a vyznat se v krajině.
Kráčel sám, a přece
odvážně. Ale mám něko-
ho, kdo mi vždycky
pomůže.

Někdy to je
boj. Ale nejsem na něj
sama.
Nápady, sílu i kamarády
najdu jen u něj.

TEEPEK.CZ

**Teepek,
tvoje cesta dál.
www.teeppek.cz**

deskovky

filmy

pro rádce

teepkův styl

jak na komp

CO UMÍ A ZNÁM

HOBIT
HANDLÍŘ

MŮJ KAMARÁD

TRPASLÍK
STRÁŽCE POKLADU

SPOLEČNOST OKOLO NÁS

ELF LUČIŠTNÍK

KDO JSEM

PEGAS

MŮJ DOMOV

SYLFA

PŘÍRODA KOLEM NÁS

GRYF

Na své cestě jsi získal/a nové dovednosti a schopnosti, které ti budou pomáhat v dalším životě. V našem dobrodružném světě kromě toho můžeš získat na svoji stranu několik pomocníků. Za každou splněnou oblast na tebe čeká jeden z pomocníků, jehož obrázek si můžeš nalepit na stránku, ukazující tvůj postup ve stezce (str. 44–45). Navíc – pokud získáš pomocníka a „jeho“ kartu ve skautské karetní hře Sacculus, přinese ti to ve hře určitou výhodu.

POMOCNÍCI NA CESTĚ VZDUCHU:

HOBIT HANDLÍŘ

Hobiti si váží před dokonalostí a krásy přírody. Obdělávají pole a to, co vypěstují, prodávají ostatním tvorům. Handlír má spoustu obchodních kontaktů, umí nejlépe prodat i nakoupit vše, co hobiti potřebují.

PEGAS

Létající kůň. Pomáhá handlírům na jeho obchodních cestách. Unese těžký náklad a vzduchem doletí k elfům do těžce přístupných hvozdů i k trpaslíkům do nebezpečných skal. Pro hobity je to nepostradatelný pomocník.

TRPASLÍK STRÁŽCE POKLADU

Trpaslíci žijí v podzemních jeskyních, kde hledají vzácné nerosty. Někteří z nich mají za úkol střežit pohádkové poklady, které trpaslíci za staletí nasbírali. Strážce pokladu je nepodplatitelný a nikdy nespí.

SYLFA

Éterické ženské stvoření, které umí ovládat vítr. Pomáhá trpaslíkům vhnět vzduch do jejich podzemních sídel. Strážce pokladu upozorní, když se blíží zloději.

ELF LUČIŠTNÍK

Elfové jsou velice moudří, žijí v hlubokých hvozdích schováni před očima zvědavců. Lučičník ovládá mistrně luk, který využívá jak při lovu a ochraně hvozdů, tak v boji s nepřítelem.

GRYF

Napůl orel, napůl lev. Dokáže rychle překonávat velké vzdálenosti a ve svých pařátech unese obrovskou tíhu. Pomáhá lučičníkovi při ochraně hvozdů před nepřáti.

PÁR SLOV PRO RÁDCE A VEDOUCÍ

- ☛ Tato stezka, která má být průvodcem a pomocníkem v osobním rozvoji skautů a skautek ve věku 11–15 let, byla vydána jako součást projektu „Nový program“. Předcházelo jí téměř dvouleté vytváření a testování.
- ☛ Celý komplet stezek pro skautský věk se skládá ze čtyř stupňů (čtyři sešity včetně nášivek), Nováčka (příručka pro nové členy) a skautské karetní hry Sacculus. Více informací naleznete na www.skaut.cz/novyprogram.
- ☛ Ke stezce je k dispozici neustále rozšiřovaná rozsáhlá metodika, jak stezku v oddíle zavést a používat, včetně velkého množství inspirativních nápadů a návodů. Naleznete v ní vazbu stezek na výchovné cíle a inspiraci k aktivitám pro oddílovou činnost podle nové stezky.
- ☛ Jednotlivé součásti metodiky i stezky je možné zakoupit v TDC (www.skaut.cz/obchod) a dalších skautských prodejnách.
- ☛ Stezku je možné upravit pro oddílové podmínky. Bližší informace a návod jsou uvedeny v metodice Jak pracovat se stezkou.
- ☛ Připomínky ke stezce, které bude možné zohlednit v dalším vydání, můžete zasílat na e-mailovou adresu novyprogram@skaut.cz.

CESTA VZDUCHU – 3. STUPEŇ SKAUTSKÉ STEZKY

Autoři: Stezku připravila Metodická skupina NJ pro výchovný program ve složení: Ondřej Kupka – Dick, Roman Šantora – Bobo, Jiří Zajíc – Edy, Petr Klápště – Hříbek, Vít Růžička, Naďa Kramplová, František Šereda – Moulin, Magdaléna Žárská – Skippy a Mariana Ermlová – Májka.

Poděkování: Děkuje všem, kteří se na vzniku stezky podíleli, za jejich pomoc. Jednalo se zejména o členy testovacích oddílů, konzultanty, členy dílčích týmů a další spolupracovníky. Díky.

Motivační příběhy: Ondřej Martínek a kol.

Ilustrace: Jan Patrik Krásný, Milan Fibiger, Jana Šouřlová

Grafická úprava a DTP: Lucie Ernestová, GAO

Jazyková korektura: Michaela Čákrťová, Jan Hazlbauer, Veronika Maxerová

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ NAD SPLNĚNÍM AKTIVITY

- ☛ Jak přesně probíhalo moje plnění aktivity? (To pro připomenutí, pokud už utekla nějaká ta chvilka od doby, co aktivita začala.)
- ☛ Jak se mi to povedlo a proč?
- ☛ Pokud se mi to nepovedlo, co je podle mne důvodem, že to dopadlo špatně? Pokud se mi to povedlo, co je důvodem úspěchu?
- ☛ Jak jsem se poučil/a, co bych příště udělal/a jinak, lépe? Kde a kdy v budoucnu využiji, co jsem se naučil/a?

Jak si splnit více bodů stezky naráz

Jednoduše. Zkus udělat nějaký projekt, který bude obsahovat více bodů stezky. Můžeš si tak jednou větší aktivitou splnit více úkolů do stezky. Zde máš jeden příklad, jak to může vypadat:

VÝPRAVA NEBO VÝLET

Jako takový malý projekt je možné například zorganizovat pro družinu nebo rodinu výlet. K tomu je potřeba vymyslet, kam se půjde, naplánovat cestu a spojení, podívat se na něco zajímavého a mnohé další.

Jaké aktivity ze stezky si můžeš splnit například takovou jednodenní výpravou?

- ☛ na internetu vyhledám nejvhodnější vlakové nebo autobusové spojení na výpravu a zpět (Praktický život)
- ☛ najdu informace k výpravě, rodinnému výletu apod. a naplánuji ho (Hledání řešení)
- ☛ na místě s rozhledem najdu své stanoviště na mapě a podle mapy popíšu okolí (Pobyt v přírodě)
- ☛ navštívím chráněné území, které ještě neznám (Pobyt v přírodě)
- ☛ na výpravě si budu všimnout zásahů člověka do krajiny (Hodnota přírody)

KAM BUDE POKRACHOVAT MOJE PUTOVÁNÍ

Podařilo se ti dokončit Cestu Vzduchu. Gratuluje-me. Tento konec zároveň přináší začátek něčeho nového, začátek dalšího stupně skautské stezky. Abys úspěšně poznal/a všechny živly našeho světa a byls/by-las tak připraven/a na vše, co tě může v životě potkat, čeká tě setkání s dalším elementem – Ohněm. Vydáš se na Cestu Ohně, která je zase o kousek náročnější než to, co máš za sebou. To ale nevadí, protože i ty se postupně zlepšuješ a určitě to s trochou odhodlání zvládneš.

UKAZATEL MOJÍ CESTY

Nezapomeň při svém putování na svůj skautský slib a zákon. Povedou tě vždy dobrým směrem, byť to nebude cesta jednoduchá.

SKAUTSKÝ SLIB

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
duši i tělem být připraven/a pomáhat vlasti
i bližním.

(K tomu mi dopomáhej Bůh.)

ZÁKON SKAUTŮ

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cen-ných výtvorů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, předsta-vených a vůdců.
8. Skaut je veselý myslí.
9. Skaut je hospodárny.
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

ZÁKON SKAUTEK

1. Skautka je pravdomluvná.
2. Skautka je věrná a oddaná.
3. Skautka je prospěšná a pomáhá jiným.
4. Skautka je přítelkyní všech lidí dobré vůle a sestrou každé skautky.
5. Skautka je zdvořilá.
6. Skautka je ochránkyní přírody a cenných výtvorů lidských.
7. Skautka je poslušná rodičů, předsta-vených a vůdců.
8. Skautka je veselá myslí.
9. Skautka je hospodárná.
10. Skautka je čistá v myšlení, slovech i skutcích.

Cesta Vzduchu je součástí nové stezky pro skauty a skautky. Pomocí aktivit a úkolů ti pomůže projít všemi oblastmi, které bys měl/a ovládat a pomůže ti tak být lepším. Stezka povede dobrodružným světem čtyř živlů – Země, Vody, Vzduchu a Ohně. Budeš tímto světem procházet jako jedna z mnoha postav, podle vlastního výběru. Na cestě tě bude čekat spousta překážek a úskalí, ale ty si určitě dokážeš poradit a jen tak se nevzdáš. Navíc na to nebudeš sám/sama, pomohou ti všichni ve tvém oddíle i mimo něj – od kamarádů, přes rádce a vedoucího, až po členy tvé rodiny.

© Junák – svaz skautů a skautek ČR

Vydal: Junák – TDC, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1 jako svou 132. publikaci • Praha 2008

Vytiskla: Tiskárna Retip, Červený Kostelec • Náklad: 5000 ks • První vydání • ISBN 978-80-86825-27-4

Projekt byl podpořen z grantu Evropského skautského stoletého fondu (ESCF – European Scout Centenary Fund)